

S PREMOGARSKKE KONVENCIJE

Konvencija premogarske zveze je glasovala za izločenje vseh radikalcev. — Predlog za izključenje je bil sprejet v Indianapolisu in le 15 izmed 1500 delegatov je glasovalo proti. — Navedlo se je cilje Fosterja.

INDIANAPOLIS, Ind., 30. januarja. — Prvi korak, da se izloči iz United Mine Workers člane komunistične stranke je bil storjen včeraj, ko so delegatje s pretežno večino glasov amendirali pravila organizacije na tak način, da se izključi iz organizacije člane komunistične stranke.

Majnarjev, o katerih se bo od sedaj naprej dokazalo, da so člani komunistične stranke, se ne bo le izključilo iz unije, temveč tudi stalno zabranilo zavzemanje uradov. Taka drastična akcija je bila dosedaj le vpriporjena proti članom I. W. W., One Big Union in Ku Klux Klancem.

Komunisti so bili vključeni v seznam izključenec po debati, v kateri je neki nasprotnik zveze, ki je trdil, da ni komunist, izjavil, da ne soglašata taka akcija z demokracijo in prostostjo govora.

V odgovor se je izjavilo, da nameravajo komunisti s svojimi spisi in dejanji, uničiti demokracijo in prostost govora ter organizirati diktatorstvo manjšine. Ko se je zaključilo glasovanje, je glasovalo proti odredbi le petnajst izmed 1500 delegatov.

V odgovor na ugotovilo, da je komunistična stranka politična stranka in da ne more unija vpriporiti akcije proti njej na temelju svoje lastne ustave, je rekel predsednik John L. Lewis, da je razkrila preiskava mednarodnega izvrševalnega sveta, da se ni komunistična stranka omejevala na svoje legitimne aktivnosti kot politična organizacija, temveč da se je skušala vmešavati v zadeve premogarske unije. S tem, da se je skušala polastiti kontrole premogarske zveze, se je komunistična stranka oddaljila od svojih poslov kot politična stranka.

John Serian iz Scrantona, Pa. je priznal, da je bil pred daljšim časom zaveden od komunističnih listov ter se pridružil komunistični organizaciji, znani kot "progresivna skupina". Rekel je, da je delo radikalne skupine uničevalno za najboljše interese unije in da je zapustil to skupino, ko je izvedel za njene resnične namene.

Owens iz Cambridge-a, O., je napadel komuniste kot zagovornike prostega govora, dokler lahko oni sami govorijo.

— Nobenega časa ne izgubljajo, — je rekel, — da bi poslušali izvajanja onih, ki ne soglašajo z njimi.

Harry Burr, tajnik okraja v Kansasu je prečital ekstrakte iz knjige Fosterja, naslovljene Bankerot ameriškega delavskega gibanja. Med izvlečki so bili naslednji: —

— Prva dolžnost vsakega komuniste je uničiti Ameriško delavsko federacijo.

— Ili moramo za strokovnimi unijami ter jih uničiti od vrha do tal. Rajše, bi odsekal svojo desno roko kot pa se pridružil Ameriški delavski federaciji. Nato se je pričelo glasovanje.

Delegatje so glasovali za povišanje plače predsednika Lewisa od \$8000 na \$12,000 in za povišanje plač podpredsednika Murrya ter tajnika-zakladničarja Kennedyja od \$7000 na \$9000. Akcija je bila vpriporjena po dolgi debati, tekom katere so nasprotniki odredbe povdarjali potrebo varčevanja, dočim so zagovorniki izpremembe povdarjali, da pomenja to le povišanje dveh centov na mesec za vsakega premogarja.

Konvencija se bo zopet sestala v ponedeljek.

Slivanje srčne akcije usmrčenih morilcev.

Ko bosta posajena Paul Hilton, "radijski tat" iz Quensa in Anthony Pareti, prejšnji voditelj Črne roke, v električni stol dne 17. februarja v smrti hiši Sing Singa, ne bosta le dalja družbi svoje ga zadoščenja za zločine, katere sta izvršila kot morilca, pač pa tudi obogatela človeško znanje.

do znanstveniki Rockefellerjevega zavoda kmalu poskusili fotografirati srčno akcijo jetnikov, katere se posadi na električni stol.

Ali ubije prvi električni sunek žrtev v stolu ali ga pa le omami ter napravi nezvestnim? Kako dolgo se mora upirati iskrica življenja strašnem električnemu nasokot?

Znanstveniki upajo najti odgovore na ta vprašanja s temi poskusi.

Mehika bo rešila vprašanje petroleja.

Mehika je storila korake da reši petrolejsko vprašanje. — Generalni pravdnik je ukazal nižjim sodiščem, naj pospešijo predložitev prizivov. — Opazovalci domnevajo, da bodo sodniki proglasili, da se ne tiče nova postava pravic, pridobljenih pred 1917.

MEXICO CITY, Mehika, 30. januarja. — Pripravljenost od strani mehiške vlade, da konča svoj spor z Združenimi državami glede lastninske pravice inozemcev na temelju nove petrolejske postavke, je prišla na dan, ko je generalni pravdnik Ortega naročil okrajnim sodiščem, naj pošljejo takoj najvišjemu sodišču dokumente, tikajoče se injunkcij petrolejskih družb.

V teku naslednjih par dni bo imelo najvišje sodišče pred seboj vse dokumente in sodniki bodo potrdili na stran vse druge slučaje, da določijo, če je petrolejska postava, sprejeta na temelju člena ustave, v katerem se glasi, da so vsi podzemeljski proizvodi last naroda, retroaktivna ali ne.

Bistvo spora so pravice in lastninski naslovi, katere so pridobili inozemci predno je bila uveljavljena sedanja ustava, dne 1. maja 1917. Nacionaliziranje teh lastnin bi bilo po mnenju Združenih držav, istovetno s konfiskacijo.

V svojih prizivih na okrajna sodišča so skušale petrolejske kompanije izpolniti povelja, s katerimi naj bi se zadržalo vlado, da porabi novo postavbo.

V nekaterih slučajih so dobile družbe zaželjene injunkcije, a v vsaki nasporni odločitvi je vložila vlada priziv in celo vprašanje retroaktivnosti nove petrolejske postavke je prišlo sedaj pred najvišje sodišče.

Na temelju odločitve v slučaju Texas Company domnevajo tukaj opazovalci splošno, da bo najvišje sodišče odločilo, da ni mogoče izvesti postavbe glede lastnine, pridobljene pred 1. majem 1917. V takem slučaju bi se potrdilo pravice predstavnih lastnikov ter uravnalo sedanji spor v zadovoljstvo inozemskih lastnikov.

Povdarja se, da povzroča padev v produkciji petroleja vladi velike skrbi, ker je izgubila velike dohodke ob času, ko potrebuje večje svote za različne vojaške kampanje.

Razven zmanjšanja v petrolejskih dohodkih izgublja vlada nahodke vsled padanja trgovine, ki ostro trpi vsled sedanje krize po celi republikli.

Moody zavrnil pomilostitev.

AUSTIN, Teas, 30. januarja. — Prvo dejanje guvernerja Moodyja, tikajoče se pomilostilne pravice, je obstajalo v tem, da ni hotel izpremeniti smrtne obsodbe, izrečene nad črnem Bainsem iz San Antonija, ki je ubil svojo ženo.

POZOR ROJAKI!

Danes smo razposlali zadnjo pošiljavo PRATIK. Dobili jih bodo vsi, ki so jih naročili. Do torka bomo razposlali tudi knjige "VODNIKOVE DRUŽBE".

Blaznikovih pratik nimamo več. To naj blagovolijo vsi vpoštevati. Uprava Glasa Naroda.

Francosko mnenje o novem nemškem ministrstvu.

Francozom ne ugaja novi nemški kabinet, v katerega so vključeni nacionalisti. — Domneva se, da je ogrožena sprava in da se bodo objavile zadrege glede vprašanja Porenske.

PARIZ, Francija, 30. januarja. — Kot je bilo pričakovati, so v Parizu skrajno hladno sprejeli novi nemški kabinet. Od Francije se ni moglo pričakovati, da bi črpala kako zagotovilo iz nemškega gibanja proti desnici in tukaj napovedujejo splošno, da bo trpela politika sprave med Nemčijo in Francijo.

Dočim je težko smatrati vlado, odvisno od nacionalistov glede večine v državnem zboru ter vsebujočo dr. Gesslerja kot obrambnega ministra, za vlado demokracije in republikanstva, je kljub temu vredno omeniti, da so Nemci napovedovali izjavljanje Locarnar, ko je postal Poincare francoski ministri predsednik. Kljub temu pa se ni Poincare dosti vmešaval v zunanjo politiko Brianda, neglede na to, kakšno je bilo njegovo osebno naziranje.

Vspričo dejstva, da je ostal Stresemann v novem nemškem kabinetu, prav kot je Briand francoski zunanji minister, je zanimivo dejstvo, da je opaziti tako v nemškem kot francoskem kabinetu po štiri nacionalistične člane.

Prva dolžnost nove nemške vlade bo nastopiti glede pogajanj, ki se vrše sedaj z ozirom na takozvane nemške kršitve vojaških določb versailske mirovne pogodbe. Če se ne bosta obe vladi dogovorili do 1. februarja, bo predložena cela zadeva svetu Lige narodov. Vse sporne točke so rešene sedaj z izjemo iztočnih utrd Nemčije in poseben sestanek se bo vršil v ponedeljek, da skuša doseči uravnovo.

Če bo pokazal novi Marxov kabinet duha kompromisa, bodo pomirjeni francoski strahovi, vzbujeni vsled političnega kompleksa nove nemške vlade.

"Temps" je izjavil včeraj zvečer, da pomenja novi nemški kabinet velik napredek za nacionaliste ter pripisuje to prizadevanjem predsednika Hindenburga.

"Temps" pravi, da je zavrnila dr. Gesslerja njegova lastna stranka in da so ga sumili vsi nemški republikanci, vsled česar ni moglo pričakovati, da bi Franciji ne sumili o njegovih namelih.

Isti list vidi povratek k staremu monarhističnemu sistemu, v katerem stoji armada pod političnimi razmisleki ter nadaljuje: — Novi kabinet znači grobniček za demokratično Nemčijo ter svarilo za Evropo, katero morajo resno upoštevati vsi prijatelji miru.

"Journal des Debats" pravi, da ne pričakuje ničesar dobrega od nove nemške vlade, vendar pa je pripravljen čakati in videti. Noče vrjeti, da so nacionalisti odkritosrčni, ko pravijo, da se zavzemajo za locarnskega duha.

Gaulois pravi, da je formacije novega kabineta odprla oči onih Francozov, ki so domnevali, da je Nemčija resnično republikanska in da je s tem dosegla nekaj dobrega za Francijo.

Pertinax napoveduje v Echo de Paris, da bo sledila nova vlada ločarskemu načrtu, dokler bo objubil nekaj za Nemčijo, da ga pa bo, pa nato brezobzirno potisnila na stran.

Strahovit vihar po vsej Angliji.

Velik orkan v Angliji je zahteval dvajset žrtev. Devetnajst ljudi je bilo ubitih na Škotskem.

LONDON, Anglija, 30. jan. — Orkan, spremljan od velikih nalivov, ki je divjal v Angliji od juga pa po najbolj severne točke Škotske predvčerajšnjem in včeraj, je zahteval dvajset smrtnih žrtev in nekako 300 nadaljnih je bilo poškodovanih.

Le na Škotskem je bilo opaziti devetnajst smrtnih slučajev, dočim je bil dvaseti ubit na Irskem, ko se je porušila nanj streha.

Tekom dneva se je poročalo o nadaljni povzročni škodi. Precejšnja škoda je bila povzročena v Dublinu, kjer se zdravi na ducate poškodovanih oseb. Številni dimniki so se porušili, vključno dimnik ortopedične bolnice, ki je padel v oddelek, v katerem pa ni bilo na srečo nobenega bolnika.

Številna stara drevesa so bila izruvana v Phoenix parku. Pričakovati je, da bo obseg nesreče še večji, ko bo zopet ustanovljena brzojavna služba, ki je sedaj prekinjena. Parniki, prihajajoči iz Irske, poročajo, da so bili tekom prevoza v neprestani nevarnosti.

Včeraj zjutra je obiskala London zimska nevihta izvanredne ostrosti, tekom katere je bilo porušeno šeststo dimnikov in radijskih anten. Več oseb je bilo poškodovanih.

Iz zapadne Anglije poročajo, da so stopile vse reke preko bregov.

Kajzer se bo preselil v Berlin.

BERLIN, Nemčija, 30. jan. — "Cesarica" Hermina, žena prejšnjega kajzerja, bo živela v palači Viljema, Unter den Linden v Berlinu, je izjavil danes Berliner Tageblatt. Seglasno z listom bo prišla v Berlin pred povratkom prejšnjega vladarja.

Herr von Kleist, poslovni zastopnik prejšnjega kajzerja, se je že preselil v sosednjo hišo in Tageblatt pravi, da je že odpovedal stanovanja pruskim državnim uradnikom, ki žive sedaj v dotični hiši. Rekel je, da namerava odrediti obširne izpremembe za palačo, ki je bila ena onih, ki so bile vrnjene Viljemu na temelju pogodbe z prusko državo.

List pravi nadalje, da pripravljajo von Kleist pamflete, katere se namerava razširiti med prebivalstvom in ki se tičejo ustvarjenja razpoloženja za povratek kajzerja.

Govori Francijo, da zapusti Porensko, še v tekočem letu in prav gotovo je, da Nemčija to tudi pričakuje.

ANGLIJA PRIPRAVLJENA NA IZPREMEMBE NA KITAJSKEM

Zunanji minister Chamberlain je objavil, da je Anglija pripravljena izpremeniti celi status na Kitajskem. — Napravil bi konec vsem avtonomijam. — Priznava kitajska sodišča z novimi zakoniki in tarifno avtonomijo. — Nastopil bo mogoče brez pogodbe.

LONDON, Anglija, 30. januarja. — Anglija je pripravljena privoliti v izpremembe na Kitajskem glede vseh točk, katere zahtevajo Kitajci, — je rekel zunanji minister, Sir Austen Chamberlain v nekem govoru, katerega je imel v Birminghamu.

Čeprav bodo pogoji zadnje angleške ponudbe na Peking in Kanton objavljene šele jutri, jih je Sir Austen primerno obrazložil.

— Glavne stvari, katere žele Kitajci izpremeniti v starem sistemu pogodb, — je rekel, — je v prvi vrsti ekstrateritorialno stališče, vsled česar morejo soditi inozemce le njih lastna sodišča na temelju lastnih pstav; drugoč tarifne pogodbe, vsled katerih ne more dvigniti Kitajska pristojbin od inozemskega blaga; tretjič napol neodvisni status koncesijskih ozemelj. Mi smo pripravljeni na izpremembe glede vseh teh točk, kajti sedanji sistem je zastarel ter ne prikladen za sedanje razmere ter ne nudi še nadaljne varstva našim trgovcem.

— Pred par dnevi so predložili naši zastopniki kitajskim oblastim tako na severu kot na jugu predloge, na temelju katerih je angleška vlada pripravljena priznati kitajska sodišča v slučajih, v katerih bi bili zapleteni Angleži kot tožitelji ali obtoženi.

— Dosti se je govorilo na neutemeljen način glede priznanaja kantonske vlade. Mi ne moremo priznati kantonske vlade kot vlade dela Kitajske, kajti s tem bi se priznalo razdelitev Kitajske, proti kateri bi nastopil vsak Kitajec. Mi ne moremo priznati trditev kanonske vlade, da je edina kitajska vlada, ker se to ne soglašata z dejstvi. Kitajci sami morajo odločiti obliko svoje vlade.

Chamberlain je obsodil zajetje angleške koncesije v Hankovu kot neupravičljiv napad na miroljubno angleško občino ter ponovil, da so angleška vojaška gibanja le varnostne odredbe.

— Vsaj na Daljnem iztoku, — je rekel, — smo narod trgovcev. Mi nečemo nič drugega kot da smemo imeti svoje prodajalne odprte ter živeti v dobrem sporazumu s svojimi odjemalci. Vlada njegovega veličanstva soglašata z aspiracijami pristnega kitajskega nacionalizma. — Kitajska za Kitajce. — je povsem pravilno geslo, a krik: — Ubijte Angleže! — in: — Poženite ven Angleže!

IZID VOLITEV URADNIKOV SLAMNIKARSKKE UNIJE.

Pri velitvah unijskih uradnikov za urad v gorenjem delu meglav. ta New Yorka, ki so se vršile zadnje tri dni prejšnjega tedna, je sov.

bilo oddanih vsega skupaj 2712. Za tajnika in blagajnika je bil izvoljen E. Roos z 2007 glasovi.

Za upravitelja je bil izvoljen N. Spector s 2439 glasovi.

A. H. Goldberg je dobil 2200 glasov.

E. Mandolowitz je dobil 2039 glasov.

Max Goodman je dobil 1879 glasov.

Ostali kandidati so dobili od 400 do 600 glasov.

Seznam.

To je seznam, ki pokaže, koliko ameriškega ali kanadskega denarja nam je treba poslati, da poskrbimo v stari domovini izplačilo označenega zneska, bodisi v dinarjih ali tirah. Podatki so veljavni do preklica, ki se po potrebi objavi na tem mestu.

Ne dvomimo, da vam bo ta ponudba ugajala, posebno če, ako boste vpoštevati svojo korist in našo zanesljivo ter točno posredbo.

Dinarji			Lire		
Din.	500	\$ 9.45	Lir.	100	\$ 5.05
Din.	1,000	\$ 18.90	Lir.	200	\$ 9.80
Din.	2,500	\$ 46.25	Lir.	300	\$ 14.40
Din.	5,000	\$ 92.00	Lir.	500	\$ 23.50
Din.	10,000	\$ 183.00	Lir.	1000	\$ 46.00

Za poliljato, ki presegajo Desettisoč Dinarjev ali pa Dvatisoč Lir dovoljujemo poseben znesek primeren popust.

Nakazila po tečajevnem planu izvršujemo v najkrajšem času ter računamo na stroške \$1.-

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street
New York, N. Y.

Posebni podatki.

Pristojbina za izplačilo ameriških dolarjev v jugoslaviji in Italiji znaša kakor sledi: za \$25. ali manjši znesek 75 centov; od \$25. naprej do \$300. po 3 cente od vsakega dolara. Za večje svote se sklene dogovor.

GLAS NARODA

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, president.

Louis Benedik, treasurer.

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
62 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"

"Voice of the People"

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
in Kanado	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniš nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnika, prosimo, da se nam tudi prejšnjo bivalnost naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 62 Cortlandt Street, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876.

POBOŽNJAŠTVO IN PERVERZNOST

Tudi brezverec bo rad prečital nabožno razpravo, če je napisana v lepem in poštenem tonu.

Mi, ki nismo brezverci, se moramo čuditi nekaterim člankom in razpravam v edinem nabožnem mesečniku "Ave Marija", ki ga izdajajo očetje frančiškani v Le montu.

Slehnemu mora prijati pobožna molitev, ki prihaja res iz srea.

Slehnemu se pa mora gnusiti stara terejalka, ki hodi vsak dan pod krinko pobožnosti čakati prilike, da bo gospodu mašniku s slinastimi poljubi zamazala roko. To je perversnost.

Proti perversnosti lista "Ave Marija" so pošteni slovenski duhovniki že večkrat javno nastopili.

Pred leti je neki duhovnik raz prižnoco v Jolietu svaril stariše, naj ne dajo čitati svojim otrokom, — posebnim pa hčeram ne, — "Ave Marije", ki ne pozna meje in mere, med perversnostjo in pobožnjaštvom.

Za vzgled navedemo odstavek iz januarske števile, v katerem neki nepoznani člankar sili slovenska dekleta v kloster.

Odstavek se glasi dobesedno takole:

"Chicago! Šest lilij imaš v sebi, ki bi se tako rade odprle Gospodu Bogu! Kje je roka, ki s silo zapira tem lilijam kelihe, da jih ne morejo odpreti v jutro božjega Srea, da ne morejo zadetati v Solnce božje ljubezni. O ti mrzla roka, ali ne veš, da taki cvetovi radi ovenejo, zlasti še lilije. O mrzla roka, da bi občutila težko bol, ki jo nosim jaz v sebi, ko grem časih na sprehod po dvaindvajseti, pa vidim, da se ta ali ona izmed šestih božjih lilij sprehaja pred kinematografom in teatrom in gleda one vražje podobe in smukne časih še celo sama v brlog hudobnega duha. Da bi občutila tako bol, ne bi bila več tako kruta v svoji sebičnosti. Zvedla bi, da vsak trenutek čakanja lahko rodi nesrečo, da se bo lilija zaprla. Tu kaj napravimo s takimi ovenelimi lilijami? Med smeti jih vržemo. Mesto, da bi dehtela na altarju kot sestra večne lučke, pa leži na cliji in vsak se obrne stran, da ti ne ovohal smrada, ki ga razširja. — Lilije prerade in listro venejo. ...

Posvetni pisatelji napišejo v tem pokvarjenem svetu res marsikatero nespodobnost in netaknost, pa jim človek že nekako oprost, posebno zato, ker ne pišejo pod krinko svete vere.

Dopis.

Barberton, Ohio.

Dne 15. januarja je smrt pretrgala nit življenja Franku Obreza. Pokojni je bolehal približno eno leto za jetiko. Zadnje štiri mesece se je nahajal v vojaški bolnici v Dayton, Ohio.

Pokojni Obreza je bil v svetovni vojni in se boril pod ameriško zastavo. Star je bil 33 let, doma iz Begenj, Notranjsko. V Ameriki je bival približno šestnajst let. Takaj zapušta ženo z dvema otrokoma, stara 3 oziroma 4 leta. Pogreb je bil po cerkvenem obredu. Nosili so ga vojaki in krsta pokojnega je bila pokrita z ameriško zastavo. Tako je bila izkazana zadnja čast pokojnemu, ki ne je bojeval pod ameriško zastavo in se preselil v grob.

Pokojni je pripadal tukajšnjemu društvu Majnik, št. 28 S. D. Zveze.

Naj mu bo lahka ameriška zemlja in naj počiva v miru!

J. B.

Moskovski banditi

V Moskvi so napadi oboroženih roparskih tolpa na državna podjetja in javne biroje na dnevnem redu. V zvezi s tem dejstvom so se odločile sovjetske oblasti, da bodo postopale posled bolj energično. Takoj pri prvi akciji se jim je posrečilo aretirati devet roparskih tolpa, ki niso imele, na vesti nič manj kot 47 roparskih napadov. 14 banditov je bilo kratkim potom ustreljenih, ostali pa so bili poslani v koncentracijske taborišča.

KAKŠNO BO TEKOČE LETO? MOŽ S ŠTIRIMI NEVESTAMI Iz Jugoslavije.

Kaker vsa mesta po svetu, ima tudi Pariz celo armado prorokinj in vedeževalk, h katerim se zateka pariški ženski svet po tolažbo, nado in nasvete. Med mnogimi ab-skurnimi je tudi par takih, ki uživajo večji sloves in h katerim se zatekajo tudi moški. Samoumevno so med temi tudi vedno radovedni novinarji, ki so zlasti za Novo leto oblegali te moderne Pitije. Da povedo, kaj pričakujejo od letošnjega leta, Zanimivo je, da se napovedi najbolj popularnih prorokinj v glavnih potezah vse ujemajo. Soglasno napovedujejo, da bo prva polovica letošnjega leta doba velikih vremenskih in drugih katastrof, dočim prinese druga polovica preokret na bolje.

Najpopularnejša moderna prorokinja pariškega Babilona je Madame Elisa, ki šteje med svoje klijente tudi mnoge odlične politike in finančnike, stanujoče v lastni veliki palači na Montmartru in prorokuje ob luči črne sveče. Njena napoved se glasi: "Začetek novega leta bo v Parizu poln senzacij in škandalov. Pred seboj vidim razvaline, bedo in brezposelnost. Elementarne katastrofe bodo besnele nad zapadno Evropo. Evropa bo izgubila vodstvo svetovne politike, v kolikor je doslej še v njenih rokah. Sredi leta prinese strmeglavljenje komunizma, ki se bo moral v Rusiji umakniti demokratičnemu režimu".

Edina najhujša konkurentinja je Madame Brissaut, ki napoveduje: "Groze nam poplave, potresi, kozmične katastrofe. Japonsko bo zadela nov potres, hujši od vseh dosedanjih; a tudi Ameriki ne bo prizanešeno. Francoska politika ostala še znanprej v znamenju krize, valutne, politične in gospodarske; brezposelnost bo rapidno narasla. Se le julij bo prinesel zaželjeno izboljšanje. Takrat se bo pejavila v francoski politiki nova oseba, ki bo v kratkem času potisnila v ozadje vse sedanje večine. Anglijo bodo vznemirjali nemiri v dominijih, zunanje politični konflikti in novi strajki.

Benjamin med sloviti pariški deževalkami je lepa Mademoiselle Laplace, ki napoveduje kmalu v začetku leta v Parizu dva velika politična atentata, za vsa Evropa pa elementarne katastrofe. Tudi ona prorokuje za poletje padec ruskega komunizma in sicer s tem v zvezi velike mednarodne pretresljaje. Jesen pa bo prinesla zopet splošno pomirjenje. Madame Enot prorokuje iz zvezd: "Prvih šest mesecev pomenja dobo velikih političnih konfliktov in gospodarskih kriz. Najbolj bo po njih prizadeta Anglija. V Parizu in po drugih velenostih zapadne Evrope se bo razširila samomorilna epidemija, ki bo zahtevala številne žrtve zlasti med trgovskimi in finančnimi krogi. Druga polovica leta prinese splošen odhiti. Med Ameriko in evropskimi državami bo dosežen zadovoljiv sporazum o ureditvi vojnih dolgov. Francija in Nemčija se bosta zblizali".

Kaj prida nam pariške prorokije torej ne obetajo. Koliko imajo prav, pa bomo še le videli.

DOPIS

Stražnik predsednikovega sina.

DORTMUND, Vestfalska, 30. januarja. — Vera v copernice ni še izmrla med praznovornim kmečkim prebivalstvom. Vestfali je, kajti sedaj poročajo iz Haltern, da se je mučilo do smrti novoporočeno žensko, da se izžene iz nje "copernice".

Tri tedne po njeni poroki so privdli gospo Martho Lande v Haltern bolnico. Njeno telo je bilo pokrito z ranami, katerim je ko- nečno podlegla.

Ženska je opisala, kako je kmalu po poroki neka vedeževalka v Gelsekirchen pripovedovala njene- mu možu in sorodnikom, da je ona odgovorna za bolezn, ki so iz- buhale med živino. Kot sredstvo proti temu je predpisala vedeževalka zapor mlade žene v temni sobi, kjer bi se izgnalo "copernice" iz njenega telesa s pomočjo stradanja in bicjanja.

Mož in njegovi sorodniki so nato nekako štirinajst dni mučili re- veno na opisani način, naker je ne- še sosed prijavil celo zadevo obla- stim, ki so zapirajo moža, sorodnike in tudi vedeževalko.

Sin predsednika Coolidge-a, John, bo pod stalnim nadzorom de- tektiva Russella Wooda, ki ga vidite na sliki. Reje je dobil v zadnjem času več pretihil pi- sem.

Dunajeka policija je aretirala nevarnega pustolovca, ki je bil spe- cinjalist v ženitovanjskih golju- fajah. Čeli vrsti naivnih deklic, mlajših in starejših let, je izvalil velike zneske denarja pod prete- zo, da jih bo poročil. Že sredi no- vembra je neka guvernantka prija- vila policiji, da je izročila mlade- mu možu, ki ji je obljubil zakon, 13.000 čehoslovakiških kron, naker pa je njen ženin brez sledu izginil. Kmalu nato se je javila že starejša trafikantinja, ki je na enak na- čin prišla ob 10.000 šilingov. Ko so začeli o aferi poročati listi, so se javljale vedno nove žrtve, med njimi tudi vdova po nekem dvor- nem svetovniku, ki je plačala nado za zopetno možitev s 3000 šilingi.

Iz opisov oškodovanih zakb- skih kandidatnj je izhajalo, da gre v vseli slučajih za enega in istega pustolovca.

Policija se je dva meseca zama- trudila, da bi ga dobila v pesti. Šele te dni ga je zasledila in ga je aretirala na njegovega stanova- nja, kjer je pri preiskavi našla še okrog 13.000 šilingov. Je to bivši trgovski pomočnik Oto Trost, ki ki so ga vse oškodovane neveste spoznale kot svojega nezvestega ženina.

Kakor domnevajo, ima Trost na vesti še več sličnih goljufij, ki pa policiji še niso prijavljene, ker se boje oškodovance posmeha.

ZABOJ Z MRLIČEM

Ves Napolj govori te dni o skrivnostnem zaboji z mrličem, ki ga je našel neki mladenič na javni cesti.

Te dni je šel ta mladenič na delo mimo kraljevske palače Sa- podimonte, kjer prebivajo sedaj vojvode d'Aosta, ter je na ulici našel pravokoten zaboj v izmeri 50 do 74 cm. Ker je bil zaboj okovan z železjem in ker je ležal kar sredi ceste, se je mladenič začel zani- mati zanj. Skušal ga je privzdigniti, pa ni šlo. Opozoril je na za- boj druge pasante, ki so poklicali varnostne organe. Na lice mesta so kmalu prišli ognjegasci, orožni- ki in slučajno tudi policijski zdravnik. Po dolgem in težkem de- lu so odprli zaboj. Navzočim se je nudil grozen prizor. Na dnu zabo- ja je ležalo med slamo in žaga- njem sključeno truplo močnega petdesetletnega moža, toda brez vsake vidne poškodbe.

Zdravnik je ukazal prepeljati truplo v anatomski institut, kjer si ga preiskali. Na mrliču so našli skrivnostno napis "Aragona", v njegovih revni obleki pa en ključ in 11 solinov. Nesrečnej je bil najbrže zadavljen.

Oblasti so uvedle strogo preiska- vo, da doženejo mrličeve identite- to in da izsledijo zločinca.

Srednjeveške vraže v Nemčiji.

DORTMUND, Vestfalska, 30. januarja. — Vera v copernice ni še izmrla med praznovornim kmečkim prebivalstvom. Vestfali je, kajti sedaj poročajo iz Haltern, da se je mučilo do smrti novoporočeno žensko, da se izžene iz nje "copernice".

Tri tedne po njeni poroki so pri- vedli gospo Martho Lande v Hal- tern bolnico. Njeno telo je bilo pokrito z ranami, katerim je ko- nečno podlegla.

Ženska je opisala, kako je kmalu po poroki neka vedeževalka v Gelsekirchen pripovedovala njene- mu možu in sorodnikom, da je ona odgovorna za bolezn, ki so iz- buhale med živino. Kot sredstvo proti temu je predpisala vedeževalka zapor mlade žene v temni sobi, kjer bi se izgnalo "copernice" iz njenega telesa s pomočjo stradanja in bicjanja.

Mož in njegovi sorodniki so nato nekako štirinajst dni mučili re- veno na opisani način, naker je ne- še sosed prijavil celo zadevo obla- stim, ki so zapirajo moža, sorodnike in tudi vedeževalko.

Krvav spopad v Slavoniji.

Med dobrovoljci in neslovani- skim življenjem v Slavoniji pride večkrat do spopadov. Agrarne o- blasti baje favorizirajo neslovani- ske elemente proti dobrovoljcem in kolonistom. Te dni se je vršil krvav obračun med Nemci v oko- licah Našice in dobrovoljci. Župa- nijski agrarni urad v Osijeku je odposlal svojega inženirja, da na dobrovoljski koloniji Kraljeve vza- me zemljišča tamkajšnjim nase- ljenikom, ki že več let obdelujejo zemljo in so si zgradili tudi že svo- je hiše. Prišlo je do spopada, tekom katerega so dobrovoljci na- padli komisijo in smrtno ranili in- ženirja Korčinskoga.

Dogodek je izzval v viroviti- škem okrožju veliko razburjenje.

Snežna lavina odnesla pastirja.

Iz Travnika v Bosni poročajo: Todor Brečić, pastir iz sela Briča, je 26. decembra gnil živino na pašo v Vlašić-planino. Pri tako- imenovani Konjski glavi ga je za- jela snežna lavina ter ga odnesla kilometer daleč v dolino.

Obležal je na mestu in v snegu zmrl.

Senzacionalna aretacija v Subotici.

Državno pravdnistvo v Subotici je odredilo aretacijo Rrelke Raj- čić, lastnice tiskarne, dalje neke- ga uradnika Ivana Rajčića ter Ivana Kohadke, Stepana Varčiča in Gjura Fogešića. Vsi so bili od- borniki "Društva za žetitev in mo- žitev". Društvo je zakrivilo mno- go zlorab. Etelka Rajčić je sku- šala podkupiti preiskovalnega sod- nika, ki jo je zaradi tega ovadil sodišču. Afera je izzvala v Subo- tici veliko senzacijo.

V vlaku ustreljen.

Proslava pravoslavna božiča je v Liki imela žalosten epilog. Pri božičnem streljanju iz pušk in revolverjev je med Ogulinom in Vrbovskim udarila krogla v kupe osebnega vaka ter zadela v čelo potnika, ki je sedel pri oknu. Pot- nik, čegar identiteta še ni znana, je v kupeju umrl.

Neprijetna domača zabava.

V hiši Obrada Vakanovića v sa- rajevski okolici so priredili doma- čo zabavo. Obrador 20-letni sin Mitar se je pri tem dobro opija- nil. Vzel je očeto revolver in za- čel streljati v sobi. Ena krogla je zadela seljaka Stevana Radenka v glavi. Ostal je na mestu mrtev. Nepredvidni strelec je bil aretiran in izročen sodišču.

Houston Stewart Chamberlain.

V Bayreuthu je umrl znani nemški pisatelj, filozof in narodni ekonomist prof. Houston Stewart Chamberlain, star 70 let. Chamber- lain je bil, kakor že ime kaže, ang- liškega porekla, a se je v Nem- čiji docela asimiliriral in postal celo velik šofinist. V vseh svojih števil- nih spisih je poveljeval nadvlado svojemu germansko-anglosaškemu plemenu, večjo nesrečo. Od silnega sunka je bilo pet o- slih ranjenih, dve ženski pa sta do- bili opekline, ker je začel voz ra- študija "Podlage 19. stoletja".

NEPRESTANO NARAŠČANJE

števila naših prijateljev in doslednje širjenje našega delokroga v vseh bančnih poslih je naj- boljši dokaz solidnosti, zanesljivosti in splošnega zaupanja, ki si ga je pridobil naš zavod tekom dolgih let poslovanja.

DENARNA NAKAZILA izvršujemo pod najugodnejšimi pogoji.

DENARNE VLOGE na "Special Interest Account" obrestujemo po 4% na leto, me- sečno obrestovanje.

Frank Sakser State Bank

82 Cortlandt Street,

New York, N. Y.

NAJSTARIŠA JUGOSLOVANSKA POTNIŠKA POSREDOVALNICA V AMERIKI.

JUGOSLAVIA IREDENTA

Pravi fašistovski župnik

je menih dr. Emil Molteni v novi cerkvi v Opatiji. Reška "La Ve- detta" ga označa za takega in iz- vaja, da bi morali biti vsi duhov- niki ob meji prostni fašisti. Mol- teni je takoj, ko je prišel red Olen- tencev v Opatijo, iz stare cerk- kvie sv. Jakoba izgnal hrvatski jezik. Nova župna cerkev v Opa- tiji se dviga na višini, ki obvladu- je kvarnerski biser. Tam se osre- dotoci sedaj versko življenje, ki je doslej gravitiralo na Valosko. Pod njenimi veleplemi arkadami ne bodo nikdar več odmevale ek- sotične besede...

Nova župnija v Opatiji je usta- novljena v čisto raznarodovalne namene. Z ustanovitvijo je prav- bitel škof Sain, ki sedaj poseša fa- šistovske božnice na Reki. V kvarnerski provinci prav krepko delujeta skupno za "asimilacijo drugorodcev" fašizem in cerkev.

Istra

je bedna, kakor še ni bila nikdar. Predvojni čase v deželi se v pri- meri s sedanji imenuje lahko zlato. Poljedelstvo je siromašno in sami goli nauki brez denarne pomoči ne zaležejo nič. Prej je bi- la Istra važna točka pomorskega in pristaniškega življenja. Trst in Reka sta bili središči za trgovino, Pala je bila središče vojne mer- narice. V pomorstvu, plovlbi, v po- morski industriji je imelo ljud- stvo dobre dohodke. Sedaj je vse to odpadlo. Nezaposleni delavci so v breme deželi. Predsednik sindi- kalnih korporacij Rossoni je re- kel svoj čas na skupščini v Pulji, da v Italiji mora vsak delati. Vi- soki fašistovski gospodje govore o potrebi industrializacije Istre, toda njihove besede se ne izpremi- najo v dejanja. Še rudnike so za- prli. Zakaj vendar?

Domači delavcev se branijo

pri gradbi ceste, ki vodi iz Zato- mina v Polog in dalje v hribe. Ce- sta se podaljša na eno stran do Tolmina, na drugo v Sočo. To bo lepa cesta, ki bo spajala dve do- lini in bo velike važnosti tudi za turistiko. Domači delavci so do- bri ali tvrka Rigoni zahteva od njih nekaka potrdila in priporo- čila, kakor da bi bili slovenski delavci nezanesljivi in nevarni pri gradbi cest v obmejni pokrajini!

Cerkno.

V "črno listo", so bili tukaj vpri- sani učitelji, ki niso fašisti in par- tizanski delavci. Mnogo nek- danjih narodnjakov je vrglo pu- ško v koruzo in tičijo sedaj v fa- šistovskih organizacijah. Ob vsaki priliki izobešajo zastave ali v cerk- ljanski italijanski "trikarjole". Izgovor je "berba za obstanek", boljše: egoizem, materijalni dobi- ček.

Tramvejska nesreča na Dunaju.

Te dni se je utrjala v neki dunajski ulici žica, napeljana nad tramvajem. Zapletla se je med ko- lesa motornega voza. Voznik je z velik šofinist. V vseh svojih števil- nih spisih je poveljeval nadvlado svojemu germansko-anglosaškemu plemenu, večjo nesrečo. Od silnega sunka je bilo pet o- slih ranjenih, dve ženski pa sta do- bili opekline, ker je začel voz ra- študija "Podlage 19. stoletja".

Peter Zgaga

Iz države New Jersey.

Ko sem večerjapolpoldne nekaj šaril po kleti, me je vzdramil iz misli znan glas.

Vajen sem tega glasu in mi ni prav poseben všeč.

Ko se ozrem, opazim svojega starega znanca — debelega ko- marja. Pri posmrtni preiskavi nisem mogel dognati, če je še lanskega ali že lanskega rodu. Živčine je bilo precej rejeno ter mi bo ostalo v trajnem spominu.

Po newyorških restavracijah se dandaues dobi vsakovrstno pija- čo, če pa vpraša za kosilo ali za večerje, ti odvrnejo, da se jim ne izplača khati, ker se z jedjo itak nič ne zasluži.

Odkar nas je oblagodarila pro- hibicija s svojimi blagoslovi, je povprečnemu človeku težko priti do zdrave in dobre pijače. Edinole policiisti, prohibicijski agentje in carinski stražniki so izvzeti. Oni imajo v izobilju dobre in zdrave pijače.

— Nak, na svetu pa res ni no- bene pravice! — je vzkliknil ob- sojenec, potegnil revolver in ustre- lil sodnika.

Prijatelja sta se pogovarjala.

— Zakaj si pa tako strašno za- mišljen?

— Kako bi ne bil, ker se mi je ljubica skujala.

— Ali ti je postala nezvesta?

— Da, izneverila se mi je. Kdo da še danes kaj na žensko zve- sto.

— Ali je ne vidiš več? Kje pa je?

— Oh, nazaj je šla k svojemu možu.

— Vest me peče, vest me peče. — je tožil rojak in obupano stopi- cal semintja.

Ker so ga poznali kot velikega zakrknega, obdanega z vsemi sla- bimi lastnostmi, so mu rekli:

— Praviš, da te vest peče. Nam se je pa zdela, da ti sploh nimaš vesti.

— Saj imate mogoče prav. No potem pa ni vest, potem je pa naj- brž želodec, kar me peče.

Jezična ženica je šla k zdravni- ku. Bolelo jo je v prsih, v glavi, v želodec, in vsepovsod.

— No, kaj ti je rekel zdrav- nik? — jo je vprašal mož, ko se je vrnila.

— O nič. Rekel mi je, naj mu pokažem jezik. Nato je pa odv- ril: Več gibanja, več gibanja, pa- spa.

— Križ božji, ali mu nisi mogla reči, da giblješ z jezikom po st- riindvajset ur na dan?

Ko je človek od vina pijan, go- vori vsakovrstne neumnosti.

Toda nikdar ne govori takih go- rostasnih neumnosti kot takrat, ko je pijan ed ljubezni.

Romunska kraljica se sedaj pri- tožuje, da ni bila v Ameriki tako sprejeta, kot bi morala biti.

Da bi bila le na Romunskem v takem razkožju sprejeta in pogo- ščena kot je bila v Ameriki, bi bi- la lahko zadovoljna.

Ona je tudi ena izmed tistih ljudi, ki bi radi roko, ako jim člo- vek prst pokaže.

Solarček je prinesel spričevalo iz šole, toda spričevalo je bilo ja- ko slabo.

Oče je gledal, odkimalval z gla- vo, nato se je pa pridiga začela.

— O ti nesrečni otrok ti, zakaj se boljše ne učiš! Kaj bo s teboj, kaj bo s teboj! Vzemi si za vzgled naše slavne moze! Naprimer Washingtona! Ko je bil Washing- ton toliko star kot ti, je bil naj- boljši učenec v svojem razredu.

Fant je nekoliko pomislil ter je zabelil očetu nazaj:

— Toda, oče, ko je bil Washing- ton, toliko star kot ste vi, je bil predsednik Združenih držav.

SPOMINI FRANCOSKEGA VOJNEGA DETEKTIVA

Po "Narodnem Dnevniku".
CH. LUCIETO

(Nadaljevanje.)

Ne morem razkriti, s pomočjo katerih analitičnih reaktivnih sredstev se nam je vedno posrečilo, da smo čitali pisavo zaplenjenih listin. Nemci nikoli niso mogli razumeti, zakaj je bilo v onem času precejšnje število njih agentov aretiranih in v Vincennesu ustreljenih. Prepričani so bili, da se je nahajal med njimi ljudmi iz tujine. Bodi mi tu dovoljeno, da jim povem, da temu ni bilo tako in da se imajo za to aretacije zavaliti edino nerodnosti svojih kemikov.

Če se pošlje agenta v tujino in z namenom, da niče ne razkrija njihovih tajnosti, potem se ga ne sme siliti, da se poslužuje toaletnega in toaletne vode s svinčnim nitratom.

Ko je bila večina njih agentov aretirana, so Nemci slednje spoznali da njih tajna črnila niso vsebovala nikake skrivnosti za nas. Tedaj so začeli uporabljati organske spojine srebra in predvsem proteinat (protargol).

Silno smo se trudili predno smo našli primeren razvijalec za to tajno pisavo. Posrečilo sem nam je nazadnje vendarle. Uporabljali smo za to srebreni nitrati z drugimi spojinami.

Ta razvijalec je v dovoljni meri spremenil barvo vseh kovinskih soli, celo onih, ki so jih uporabljali v zelo razredčenih raztopinah, pa tudi organske soli z mineralnimi kisljinami. In znova smo položili celo vrsto nemških agentov.

Vendar so se ti ljudje branili na običudovanja vreden način. Na njih in v njih prtljagi nisimo našli ničesar, kar bi bilo podobno tajnemu črnilu.

Steklenke, ki so jim imele med svojimi toaletnimi potrebščinami, so to pot v istini vsebovale prave parfume in ne njih znesi s kemikalijami. Slednje pa je razrešil skrivnost g. Bayle, eden največjih kemikov našega časa in razen tega direktor sodnega identitetnega laboratorija v Parizu. To je slednje razkril zelo majhno množino srebrenih soli v nogavicah in v čevljskih trakih nemških agentov.

Vsaka nagovien je vsebovala samo nekaj miligramov teh kemikalij, toda to je zadostovalo. Nemški špijon je pomagal nagovico v kozarec vode, sol se je v njej raztopila in tako je dobil nevidno kemično črnilo, ki ga je bilo zelo težko razviti.

Toda Nemci so iznašli pozneje še nekaj novega. Nekega lepega dne smo opazili da je več sumljivih oseb, katere smo nadzorovali, dajala perici svoje umazano perilo, izvzemi nekatere bele robce, ki so jih posebno skrbno čvali.

Ravno ob istem času pa smo dobivali od vseh strani poročila, da poština kontrola ni več znata "razvijati" tajno pisavo nemških agentov, kojih korespondence je nadzirala. Vsi raziskovalci celo razvijalec s srebrenim nitratom, so ostali brezuspešni. Bilo je treba za deva naglo urediti.

Diskretno smo preiskali sobo nekega velikega hotela v Avenue des

SLOVENSKO - AMERIKANSKI

KOLEBAR

za leto 1927.

Kolebar ima izredno izbrano in zanimivo vsebino.

Članki, slike, povesti, zanimivosti.

TRISTOLETNICA**NEW YORKA**

(s slikami)

STANE 50 CENTOV

s poštnino vradi.

Se nikdar jih nismo prve dni meseca decembra toliko prodali kot letos.

Tiskali smo ga omejeno število.

NAROČITE GA TAKOJ**"Glas Naroda"**

82 Cortlandt St., New York

Champs Elysees in nadomestili v njegovem perilu enega onih robov z drugimi, ki mu je bil čisto podoben.

Trajalo je skoraj tri mesece, da je učenjak-kemik, kateremu so dali ta robec v preiskavi določil snov, s katero je bil robec prepojen in ki je znašala le odloček mitigrama.

To pot je šlo za katalitično reakcijo, o kateri ne morem ničesar izdati, toda bilo je mogoče pisati že z rastopino stonilijoninke in s pomočjo te raztopine je bila pisana listina, koje fotografijo priobčujem.

Torej smo vendar razkrinkali tudi to skrivnost. Teden pozneje smo aretirali samo v pariškem okolišu deset špijonov, kojih eden je bil bolj nevaren kot drugi. To se imamo zahvaliti edino le našim kemikom, katerih znanost se je mogla kosati samo še z njih skromnostjo.

II. poglavje.

DOPISOVANJE NEMSKIH ŠPIJONOV Z NEMŠKIM GENERALNIM ŠTABOM

Proti koncu leta 1916 so me poslali v misli na Gueradniski polotok. Tam so javili prisotnost neke sumljive osebe v Croisicu, kjer se je nahajala zelo važna postojanka mednarodnega pomorskega zrakoplovstva.

Ta oseba, ki se je izdalala za nemškega slikarja je kar razsila palat.

Predno sem bil zapustil Pariz, sem se diskretno informiral o tem človeku. Veliki umetniki niso prav ničesar vedeli o njem. Nikoli ni bil obiskoval umetniških krogov, niti na Montmartu, niti na Montparnassu, gjer se nahajajo slikarski mažaci. Njegovo ime se ni nahajalo v nobenem imeniku. Noben katalog ni omenjal njegovih del; kar se pa tiče prodajalcev slik, o njem sploh ničesar niso vedeli.

Trdil je, da je Poljak, toda na poljskem poslanstvu niso nikoli čuli njegova imena. Tega znamenitega slikarja torej živ krist ni poznal. Bilo je treba stvar čim hitreje razjasniti.

Preoblekel sem se v potujočega slikarja, vzel s seboj vse potrebno orodje in tako izstopil nekega lepega jutra iz železnice v Croisicu ter se nastanil v hotelu M. Dotični možak je namreč stanoval v tem hotelu.

Pri prihodu sem si ogledal hotelko knjigo, si zagotovil, da je možak res tu ter o tej priliki zvedel, da si je dal starost 32 let, da se je izdal za samca stanujočega poprej v Parizu.

Ko sem se kot ponavadi umil, sem šel v jedilnico pričakujoč kosila. Medtem sem si naročil kozareček likerja, ki ga je bil čisto vreden.

Komaj sem sedel za mizo, je že prišel P. v jedilno dvorano in se del k sosedni mizi. Bil je velik rdečelas možak, močan, modrih oči, brke je imel postrizene na krtačo in po glavi je bil obrit. Vse to je name napravilo vtis, da sem možaka že neke prejšnjik.

Tak kot je bil, bi bil lahko jahhal tudi na čelu skadrone pruskih belih huzarjev.

Zaman sem razmišljal, ni se mi posrečilo, da se spomnim nanj. Morda sem ga bil srečal v Nemčiji ali Švici. Domisliti si pa nisem mogel ničesar točnega.

Možak je poklical eno izmed natakaric in čeprav zvonje se ni bil pozvolil k obedu, ji je naročil v izborni francoski brez najmanjšega tujega glasu, naj mu prinese kosilo. Skrbno je izbiral jedi in še skrbneje vino, tako da sem videl, da je navajen na izborni hrano in da si privoščil le najboljše.

Jedel je tako počrno, da bi to samo zadostovalo za določitev njegove domovine in med tem me je skrivaj opazoval od strani z zelo značilnim pogledom. Brezdvomno je hotel dognati, kake vrste je sem.

Ko se je bila dvorana polagoma napolnila, se je začel zanimati za druge ljudi. Nenadoma sem videl, da se je zganil. Njegov pogled

je postal nenkrat oster, ko je začel opazovati gospoda ki je bil ravno stopil v dvorano in ki je bil sedel tik vzhoda, to se pravi na mesto, kjer je lahko natančno opazoval prihajajoče in odhajajoče, ne da bi vzbudil pozornosti.

Če bi bile P. jeve oči pištole, ne bi bil dal dosti za kožo tega gospoda, ki ni bil nič drugi, kot sem bil šele pozneje zvedel, kot eden posebnih agentov policije v St. Nosairu.

Sicer se je pa ta agent zelo malo brigal za P. ja, ki je sedaj globoko sklonjen na svoj krožnik hlastaje požiral desert.

Jaz sem bil tudi končal svoj obed. Vstal sem, odšel v garderobo in vzel tam svoje slikarske potrebščine, skatlo z barvami, zložljivi stol in stojalo, ter stopil na teraso pred hotel.

P. je prišel ob istem času iz hotela in ko je videl moje slikarske potrebščine, je stopil prijazno k meni ter me vprašal:

— Ali imate čas govoriti s kolegom?

Ker sem se priklonil, ne da bi odgovoril, se je predstavil:

— M. P., slikar in kipar iz Poljske.

Ni mi preostalo drugega kakor da se tudi prestavim. Govoril sem nalašč ves čas francosko-italijansko mešanico ki pa je možaku jako ugajala: —

— Jaz sem, sem dejal, Monssu Campanella, slikar iz Napolja.

Ko sva se bila tako predstavila, sva postala dobra prijatelja, čeprav se je tu in tam norčeval iz moje izgovarjave francosčine, kar je hotelskim gostom zelo ugajalo. Jaz sem si na tistem mislil: —

— Danes se smejet ž, jutri se bom pa jaz.

Čez nekaj dni sem prišel že tako daleč, da nisva samo vedno jedla pri isti mizi, temveč da mi je prijazna gospodarija hotela dati sobo tik poleg P. jeve.

Zame je bilo čisto jasno, da je bil čistokrven Nemec. Njegova ošabnost, njegovo leseno vedenje in tudi njegovo čisto germansko izražanje me je v tem popolnoma potrjevalo. Bil je spreten možak, ki ga ni bilo mogoče kar tako razkrinkati.

Vsako jutro je sedel v svoj avto, vzel seboj svoje slikarsko orodje ter se odpeljal. Okoli 11. ure se je vračal in mi prav raz kazal slike, ki jih je bil med tem naslikal. Popoldne je igral tenis ali pa se sprehal ob morskem obrežju.

— Ta človek pa res ne izgleda kot špijon, sem si dejal pogosto.

V istini ni kazal ničesar, kar bi bilo sumljivo. Živel je na prostem, sprejemal ni nikakega sumljivega obiska in dobival ni nikake sumljive korespondence. Sam je zelo redno pisal.

In ravno to ga je ugonobilo!

(Dalje prihodnjik.)

Udova obstrelila poročna hčerko.

NASHVILLE, Tenn., 30. jan. Mrs. Harry Fry, stara pet in tri deset let, ter zaposlena kot blaginčarka neke tukajšnje zavarovalne družbe, je obstrelila svojo hčerko, Mrs. Oakley, staro šestnajst let, nakar je poskusila samomor z zastrupljenjem.

James Oakley, mož hčerke, je izjavil, da ne pozna nobenega razloga za dejanje svoje tašče. Obe ženski umirata.

Velika eksplozija.

Na Estonskem je v bližini Revela eksplodiral municijski depot. V zrak je sfrčalo okrog 40.000 patron in 500 granat. Človeških žrtev k sreči ni bilo. Dosedanji poškodbe preiskave kaže na to, da je bila eksplozija posledica atentata.

SLAMNIKARICE, POZOR!

Delo dobe izvežbane slamnikarice pri moških slannikih. Dosti dela do osmih zvečer.

S. Mores, Sana, Inc.

104 Bleeker Street.

ZANIMIVI in KORISTNI PODATKI

FOREIGN LANGUAGE INFORMATION SERVICE — JUGOSLAV BUREAU

AMERIŠKI INDIJANCI

I.

Ginevajoče človeško pleme.

Pred kratkim je Ha-Thon-Har-Chee, drugače znan pod imenom Tony Tommy, poglavar indijanskega Seminole rodu v Floridi, slovesno obvestil predsed. Coolidgea, da se je tristo članov njegovega rodu odločilo potožiti na "krivice, storjene leta 1837"; voljni so priznati Združene države in sprejeti ameriško državljanstvo.

Skoraj istočasno je prišla vest, da so člani "Šestorice rodov" — (Six Nations), najbolj častljive skupine severoameriških Indijancev, sklenili nastopiti proti uveljavljenju priseljenskega zakona napram prvotnim stanovalecem Amerike. Vzrok temu je bil sledeč: Delovni department je odredil deportacijo nekega Iroquois Indijanca, doma iz Quebeca v Kanadi, ki je bil zaposlen v Philadelphiji kot delavec v železnici. V ugovoru proti deportaciji zahtevajo Indijanci, naj federalna sodišča vzpostavijo pravico Indijancev, da smejo prečkati mejo med Kanado in Združenimi državami z isto svobodo, kot so jo uživali njihovi predniki.

Ta dva dogodka nas spominjata na eno izmed največjih tragedij v človeški zgodovini — na usodo velike človeške rase, ki se je nekdanji svobodno kretala po preljah in gozdovih Amerike, dokler ni prišel belokožec od onstran morja in si osvojil njen kontinent.

Izvirni Amerikanci pred odkritjem Amerike.

Kdo so Indijanci, ki jih je našel Kolumb, ko je odkril Novi svet? Kolumb jih je nazval "Indijance", ker je domneval, da je dospel do Indije ali kakšnega sosednjega dela Azije. Nekateri pisatelji jih nazivajo tudi "rdečekožce". Odkod pa izvirajo ti prvotni Amerikanci? Znanstveniki imajo o tem razne domneve, ali dokazano ni ničesar. Prevladuje pa mnenje, da so Indijanci le panoga bodisi mongolske ali malajske rase, vendar pa so označeni kot posebno človeško pleme, kajti le v nekaterih potezah odsevajo svoj prazgodovinski plemski izvor.

Vsi ameriški Indijanci imajo mnogo skupnih splošnih potez, kolikor glede jezika in kulture. Na podlagi jezikov, ki jih Indijanci govorijo, deli federalni etnografski urad Indijance, nastanjene severno od mehiške meje, v 59 jezikovnih skupin ali "družin".

Večina indijanskih rodov, ki so jih našli belokoni naseljenici, so bili primitivni divjaki, ali mamotni dokazi o veliki indijanski civilizaciji, ki je nekdanj obstajala v Ameriki. V Centralni Ameriki in Peru so izkopali ostanke pogreznjenih mest z veličastnimi palačami, z lončenimi ali kamenitimi piramidami, s svetilišči in cestami. Nekateri indijanski narodi, kakor peruvijanski Inka in centralno-ameriški Maya Indijanci, so znali tkati sukno, slikati in izdelovati zlate okraske. Oni so gradili vasi, obstoječe iz ene kombinacije hiše, v kateri je stanovalo na stotine ljudi; te hiše vasi imenujejo "pueblo". Imeli so tudi neko vrsto pisave. Moderna raziskava pokazuje, da so imeli ameriški Indijanci zgodovinsko preteklost, ki je bila morda kos oni starih Egipčanov, Grkov in Rimljanov.

Indijansko življenje in kultura.

Severoameriški Indijanci, kakor so jih poznali prvi belokoni naseljenici, so se večinoma preživljali od lova in ribarstva in so se le včasih bavili tudi s poljedelstvom. Bili so organizirani v plemena ali narede (tribes) in večina plemen se je delila v rodove (clan). Podlaga rodovnega edinstva je bila krvno sorodstvo. Vsak rod je imel svoj "totem", neko rastlino ali žival, kot znak dotične skupine; po tem znaku je bil dotični rod znan po dimenon Medved, Želva ali

Volk. Poroke med člani istega rodu so bile strogo prepovedane, navadno pod smrtno kaznijo. Ako je bil kdo ubit, je njegov rod smatral vsakega člana morilčevega rodu odgovornim za to ter si je jemal "krvavo osvetlo" ali pa mesto nje zahteval odškodnino. Vsak rod je imel dva prvaka: sahema in poglavarja. Sahem je bil sodnik in čuvár starodavnih navad. Poglavarji (chief) so bili izvoljeni v vojne vrhe. Tako rod, kakor plemo, obstoječe iz mnogih rodov, sta imela vsak svoj posvetovalni zbor, katerega člani so bili vsi odrasli člani rodu, moški in ženske.

Intelektualni razvoj severoameriških Indijancev je bil le neznamenit in značaj Indijancev je bil zmes najboljših in najgrših kakovosti. V boju je Indijance ravnodušno preziral vsako bolečino in tudi svoje lastno življenje, kakor tudi ono sovražnika. Bil je zvest svojim prijateljem in krut in maščeval napram sovražnikom. — V boju je bil junaki in vendar je uporabljal v borbi proti sovražnikom iste metode kot pri lovu na divjo zver ter se ni obotavljal u moriti iz zasede.

Najnaprednejša plemena so rabila neko vrsto hieroglifične pisave, te je pisave potom simboličnih znakov. Indijanska dekorativna umetnost je bila precej razvita, zlasti kar se tiče ornamentalnih loncev in tkanin. Religija Indijancev se je naslanjala na vero v obstoj velikega števila duhov. Nekoliko plemen je celo razvilo pomen enega edinega, nevidnega "velikega duha". Indijanski prvaki, ki je gojil prijateljske zveze z duhovi, je bil "saman" ali "medicinski mož", nekaka kombinacija duhovnika, čarovnika in zdravnika. S pomočjo prijatejskega duha je "saman" izganjal zloduha, ki je baje obsedel bolnika. Mediciški mož je igral vedno važno vlogo v socialnem življenju plemena. — Zdravil je potom petja, plesa in nekaterih telesnih manipulacij, kakor tudi potom zelišč.

Indijančeva huda borba za ohranitev svoje posesti.

Zgodna ameriška zgodovina je nepretrgan niz preprirov med Indijanci in belimi naseljenici, kateri prepri so pogostoma dovajali do vojne in krvoprelitja. Zgodovinski dokazi pekažejo, da so bile indijanske grozovitosti dostikrat le posledica grdega ravnanja s strani belokožcev. Pokolji Indijancev, rop njihovih zemljišč, trgovske goljufije in kršitve sklenjenih pogojev so označevale pot protidržavne belokoca. V severni Mehiki in v Yucatanu so bila uničena cela plemena domačinov. — V Zapadni Indiji so bili Indijanci zaslužajeni; nekateri so bili poslani na Španjo in večina domačinov je izgubila. Boje se izgube svojih zemljišč, ško se Indijanci zastavljali proti vsakemu poskusu naselitve s strani belokožcev. Znali so zelo večje rabiti lok in puščico, ali bili so novinci v rabi pušk in smodnika. Zato rdečekožci ni bil kos belokožcu, borba pa je postala hujša, ko so Indijanci našli zavezništvo med samimi belokožci. Na severu so jih Francozi preskrbovali s puškami in streljivom, na jugu pa so našli prijatelje med Španci in kasneje so bili dostikrat igrači v rokah raznih skupin belokožcev, ki so se med seboj borili za nadvlado v Novem svetu. Indijanci so se trdovratno upirali svoji neizgovibni usodi in borili so se proti prediranju belokožcev povsod šrom kontinenta, od Atlantika do Pacifika. V sled tega je mnogo plemen popolnoma izumrlo, druga so bila znatno skrajšana, preostali Indijanci pa so bili končno siloma spreobrnjeni od bojeviti nomadov v mirne poljedelce.

Glede števila Indijancev za časa odkritja Amerike nimamo nikakršnih avtentičnih informacij. Nekateri znanstveniki so mnenja, da jih je bilo najmanj 850.000 v oze-

lu današnjih Združenih držav in še kakih 300.000 v Kanadi z Alasko vred. Leta 1900 je bilo v Združenih državah le malo čez 270.000 Indijancev. Res pa je, da se v zadnjih letih opaža počasno, ali stalno naraščanje indijanskega prebivalstva; leta 1925 jih je bilo — 349.595.

Zadnja postojanka Indijancev.

Predsednik Jefferson je bil prvi ameriški državnik, ki je pripoznal da imajo Indijanci svoje pravice, in oznanil nevo indijansko politiko. Ko so Združene države potom nakupa takozvanega Louisiana teritorija pridobile ves srednji zapad, je Jefferson l. 1803 priporočal, naj se novo ozemlje severno od reke Arkansas prizna kot čisto indijansko deželo, kjer naj bi imeli Indijanci dovolj lovišč in bi bil predalec za nadaljno nadlegovanje.

Ta načrt je bil izveden leta 1834 v jako zmanjšanem razmerju, ko je bil ustvarjen takozvan Indian territory. Ali tudi potem, ko so bili Indijanci premeščeni v svoje rezervacije, so se njihove borbe nadaljevale. Belokožni naseljenici so prodirali proti jugu in zapadu, naseljevali so se v prerijah in uničevali divjačino. Zlasti ta zadnja okolščina, ki se je posebno postrila po zgrajenju železnice, je vznemirila Indijance še bolj kot izguba zemlje. Črede bivolo so jih od panivkega preskrbovale z živžem in oblačilom in kože so bile njihov glavni vir za gotovino — sedaj pa je bivolem pretel pogin. Apaši, Komanši, Čajene, Sioux in druga indijanska plemena so tedaj vpriporil azadni organizirani upor, katerega posledica je bila le uničevalen boj proti njim.

V avgustu leta 1876 je kongres odpisal mirovno komisijo k Indijancem. Komisarji so zaslišali paretieno povest Indijancev o storjenih jim krivcah. Eden izmed poglavarjev jih je vprašal: — Ako bi vi, belokožci, imeli deželo, ki je velike vrednosti in katera je bila vedno last vašega ljudstva, pa bi ljudje drugega plemena prišli, da vam nasilno odvzamejo to deželo, kaj bi vaše ljudstvo storilo? Mar bi se ne bojevali? — Drugi načelnik je pripomnil: — Recite svojemu narodu, da odkar je Veliki oče (predsednik Združenih držav) obljubil, da ne bomo nikdar več premeščeni, so nas premeščili petkrat. Mar postavite kolepa pod noge Indijancev, pa jih gonite okoli, kamor se vam poljubi. — Komisija je poročala, da krivice, storjene Indijancem, "so nam bile opisane v tako živih barvah in s tako je-lnatimi besedami, da bi nas občudovanje in presenečenje prisklilo k molku, da nismo že umolknil radi srami in ponižanja."

Poročilo kongresne komisije in pretresavanja vsega indijanskega vprašanja, ki mu je sledilo, je povzročilo popolno izpremembo v indijanski politiki ameriške vlade. Na mesto vojskovanja je stopilo vzgojevanje. Ostanki nekdanj velikega človeškega plemena so postali varovanci ameriške vlade, ki izvršuje to oskrbo potom svojega urada za indijanske zadeve, kateri spada pod department za notranje stvari.

Asimilacija rdečekožcev.

V normalnem teku zgodovinskega razvoja treba stoletij, predno se nomadski narod privadi k življenju naseljenega civiliziranega naroda. Preselitev Indijancev v rezervacije se je izvršila v razmeroma kratkem času in le malo indijanskih plemen je pokazalo kaj pridne sposobnosti za asimilacijo. Na drugi strani pa se je pokazalo, da so Indijanci, čim so prišli v dotično civilizacijo, nenavadno do vzmetni za bolezn, zlasti za tuberkulozo, kože in osepnice. Zanzivaneje alkoholnih pijač je tudi imelo na Indijance uničevalen in poguben vpliv.

Že leta 1903 je predsednik Jefferson pisal: — Resnično, končni pokoj in sreča za Indijance bo v tem, da se njihove naselbine pomešajo z našimi, da se skrižamo in postanemo en narod. — Kasnejši razvoj je potrdil Jeffersonovo preokovanje in dandanes čistokrvni Indijanci hitro izginja. Čas in civilizacija nadaljujeta svoj tragi-

ni vpliv na prevega Amerikane. Dočim je bilo leta 1906 v imeniku Cherokee, Creek, Choctaw, Chickasaw in Seminole plemen, tvorečih takozvano pectorio civiliziranih plemen, — 101.785 duš, živi danes le še 9100 čistokrvnih članov teh plemen. V splošnem pa je indijansko prebivalstvo narastlo v zadnjih desetih letih za 4 in pol odstotkov. Moderne zdravstvene metode življenja in boljša zdravniška in bolniška oskrba so očitno znižale umrljivost, ki je še pred kratkim ogrožala severo-ameriške Indijance s popolnim poginom.

DOLGOTRAJEN PROCES

Te dni se je začela v Berlinu obravnava proti bratoma Barmat, ki sta zasula v nemški javnosti po svoji nepoštenosti in velikanski sleparski iznajdljivosti. Brata Julij in Henrik Barmat sta obtožena ogromnih goljufij v škodo pruske državne banke in brandenburske centrale za žiro-račune. Obtožnica se glasi na goljufijo, podkupovanje, prikrivanje bilance itd.

Za proces vlada velikansko zanimanje in temu interesu odgovarja tudi udeležba, ki je bila že takoj prvi dan zjutraj ogromna. Ljudje so pritiskali v razpravno dvorano s tako silo, da je moralo sodišče organizirati posebno četo stražnikov in žandarjev, ki naj branijo vhod pred vsiljivim občinstvom.

Brata Barmata sta razmeroma mlada človeka. Glavnemu obtožencu Juliju Barmatu je šele 37 let, njegov brat Henrik pa je 4 leta mlajši od njega. Poleg njih sedi na za "žni klopi kot glavni krivci poslanec nemškega Reichstaga Lange-Hegemann, neki višji finančni svetnik, več bančnih direktorjev, poslovodij in ljudi v sličnih vodilnih pozicijah.

Obtožnica obsega 650 na drobno popisanih strani, službeni spisi, ki pojasnjujejo posamezne slučaje, pa so tako obširni, da so zavzeli prostor v par vagonih, ki morajo stati nepretrgoma na najbližjem železniškem tiru v okolici sodne palače.

Brata Barmat sta sleparila državo in posameznike pod firmo ogromnega koncerna, ki je bil spretno stavljen in ni v resnici razpolagal z nikakršno sigurno podlago. Radi nepokritih kreditov je slednje meralo priti do poloma. Proces bo trajal predvidoma devet mesecev in bo torej najdaljša obravnava, kar jih do danes poznajo zgodovina sodne prakse.

Osebnost Julija Barmata, centralne postavice celega procesa je prav zanimiva. Izšel se je v Lodzu, kjer je trpel kot sin siromašnih staršev veliko pomanjkanje. Potem se je izselil na Nizozemsko, postal zaprisežen izvedenec za ruski in poljski jezik ter se povzpelo do samostojnega trgovca. V Nemčijo je prinesel dokaj visoko denarno sveto v dolarjih, angleških funtih in holandskih goldinarjih. Zvezo s Prusko državno banko je dobil preko bivšega ministra Baura.

Intelligenten pes.

V Rumungenu na švicarskem ozemlju je šel neki lovec s svojim psom v gozd lovit zajce. Pes pa je kmalu izgubil gospodarja, ki se je med tem že vrnil domov. Ko je videl, da moža ni od nikoder, je zdrljal na postajo, kjer sta z gospodarjem izstopila ter skočil v voz osebnega vlaka. Konduktur v vlaku je izpraševal, kje je gospodar psa, toda ni ga našel. Slednjic ga je na naslednji postaji nagnal iz vlaka. Toda pes je počakal na drugi in tretji vlak, se je z vsakim vlakom peljal po eno postajo naprej in je slednjic dospel v domači kraj. Za tega psa ponujajo sedaj njegovemu gospodarju visoko ceno.

Velik vlom v Laškem.

V Laškem je bil izvršen predzen vlom v rudniški konzum. Dostojni neznani svetočci so prebili pol metra debel zid in ukradli za 26.000 Din. raznega blaga, obleke, čevlje, perila itd. Ukradeni blago so odpeljali ponoči z vozom proti Celju.

DRUŽINA LOSOV.

ROMAN IZ ŽIVLJENJA.

Za "Glas Naroda" priredil G. P.

49

(Nadaljevanje.)

Nasmehnil se je.
— To me veseli. Ta baron te je brez dvoma vreden, ker bu mu drugače ne podarila svojega sreča.
Ponosno so žarile njene oči.
— Hvala Bogu, on je pristen, pravi mož, brez straha in napa-ke. Na sree svoje hčerke pa se ne smeš tako popolnoma zanašati, kati tvoja Elinor ga je ljubila celo tedaj, ko ga je smatrala ne- vrednim.
— Ti govoriš o ugankah, dete moje.
Nasmehnila se je.
— Sedaj prihajate k nuemnostim Freda, oče.
— Ali so slične tvojim?
Smehljaje je priklimala.
— Da, oče. On je namreč direktno izročil svojo sestro temu Lin- deeku, se je zarotil z njim proti meni, intrigiral ter me na hinavski način pustil na cedilu. Ko se je me hotel Lindeck polastiti. Ali ni tako, Fredy?

Fred je ponosno priklimal.
— Da, oče, brez mene ni ne dobil nobenega tako sijajnega ze- ta. Nista se namreč hotela najti, ker si je naša draga setrična Gita izmislila neko hudobijo da ju loči.
Obraz očeta je postal resen.
— Povejta vse, otroka. — je prosil.
To se je tudi zgodilo. Pozorno je poslušal oče in ko sta končala svoje poročilo, je oba privil k sebi.
— Oni v Losovu so hoteli slabo z nami. — a Bog je odredil dru- gače. Sedaj pa pošlji takoj sla v Lindeck Elinor, ter daj sporočiti, da ga pričakujem. Dobro moram ravnati z njim, da mi privošču ko- tiček v srečo moje hčerke.
Elinor ga je poljubila.
— Iz mojega sreča te ne bo mogel nikdo izriniti, dragi oče.

Lindeck je takoj sledil klicu Elinor ter je bil sprejet v Lem- kovu z odprtimi rokami, tudi od Fric Losova.
Oba moška sta takoj ugajala drug drugemu. Po kratkem razgo- voru sta se domenila. Lindeck je imel lahko igro pri svojem tistu, ker je obvaroval hčerko pred strážno smrtjo.

— Ti imaš sedaj delež pri življenju Elinor kot bi ga jaz rad imel pri tvojem. Osreči moje dete, ker Elinor zasluži to. Nato te bom blagoslovljal ter vedno visoko čislal v svojem sreču.
Tako je rekel Fric Losov ob koncu razgovora.
Popoldne istega dne se je odpeljal Fric Losov z otrokoma v Lo- sov. Ni se dal najprvo prijaviti in povsem nepričakovano je stopil pred svojega brata.

Po več kot petindvajsetih letih je bilo to svidenje za oba brata zelo razburljivo. Kuno Losov je bil v veliki zadregi, ko je videl pred seboj visoko, impozantno postav- brata. Celo v tej uri na ni našel nobenega priručnega tona.

Gospa Helena je pozdravila svaka na dostojanstven način in Gita je bila zelo ljubeznjiva.
Vsi trije so morali ostati do čaja.
— Hočemo nekoliko kramljati, dragi svak, — je rekla gospa Helena.

Ko so sedeli nato krog čajne mize ter govorili o tem in onem, je prišel Kuno Losov na točko, ki mu je najbolj ležala na sreču.

Medtem se je pri odvetniku v glavnem mestu natančno infor- miral, če bi ne mogel nastopiti proti testamentu Herbert Losova. Tu- di ta mu je dal isti odgovor kot takrat dr. Holm.

Vsled tega ni ostalo Kunoju nobeno drugo upanje kot zveza Elinor z Botojem.

Kuno ni mogel pričakati časa. Takoj danes je moral spraviti zadeve na dan. S sladko-kislim obrazom je pričel:

— Moj dragi Fric, čas je, da se domeniva glede zadeve testa- menta. Odkrito priznamo je proti mojemu okusu, da bi morala spravi- ti celo stvar celo pred sodišče. Ti poznaš moje nazore ter te pro- sim, da izvedeš svoj tptiv na Elinor, da se premisli ter sprejme ro- ko Botoja. Ona je ubegega dečka kar na kratko zavrnila, a jaz ni- sem smatral tega resno. Zadnjo besedo boš najbrž izgovoril ti, dra- gi brat. In sedaj te prosim, da spraviš mučno zadevo iz sveta s svo- jo odločilno besedo. Boto ljubi Elinor ter je še vedno pripravljen dati ji svojo roko.

Fric Losov je izmenjal hiter pogled z Elinor. Nato pa se je ozrl z resnimi očmi na svojega brata.

— Nobenega mučnega vprašanja ni treba rešiti, Kuno. Jaz sem se natančno informiral in testament strica Herberta je neovrgljiv. Tudi če bi hotel, bi ne mogel ničesar storiti proti temu. Kot sem ti že pisal ima moja hčerka pravico odločati glede svoje usode. Odlo- čilne besede, kot meni ti, bi ji nikdar ne rekel. Sploh pa ...

— Oprosti, dragi oče, — je vzkliznil v istem trenutku Fred. — in dovoli mi, da rečem jaz besede, katere si hotel izreči sam. Elinor mi je obljubila, da bo smel jaz to oznaniti.

Fred se je dvignil pri teh besedah.

— Torej moji ljubi sorodniki, — je rekel slovesno ter zrl pri- tem trdno na obraz Gite, — jaz, kot najmlajši član družine vam spo- ročam, da se je moja sestra Elinor zaročila z gospodom baronom Lindeckom.

Učinek teh besed je bil naravnost nepopisen.

Kuno in Helena Losov sta obsedela kot okamenela in Gita se je vzravala ter zrla sovražno na Elinor.

— Ah, — tako držiš dano besedo? — je siknila sovražno.

Elinor ji je zrla mirno v obraz.

— Ali naj ponovim, kar sem ti obljubila, Gita? Ničesar nisem storila proti svoji besedi.

Gita je nato vendar povesila oči. Vrgla pa je glavo oholo na- zaj.

— Ni treba, ne poznam več besedila. Kljub temu pa bi brez tvojega vmešavanja gotovo postala baronica Lindeck. Ti si mi vze- la vse, vse ... je rekla v največjem razburjenju. Videla je, da je o- mrežje njeni hlači raztrgano, a kljub temu ni hotela, da bi ostala osramočena.

Elinor in Fred sta se držala za roki ter zrla v blede obraze. Eli- nor je hotela govoriti, a oče je dvignil roko.

— Pusti, dete, nečemo se več dotakniti tega.

Obrnjen proti svojim sorodnikom je nadaljeval:

(Koniec prihodnjik.)

Rojaki, naročajte se na "Glas Naroda", največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

NAJVEČJI TOPAZ NA SVETU

Na sliki vidite največji topaz, ki tehtja 95 funtov. Ta zlahtni kamen so našli v Braziliji. Sedaj je last Smithsonian inštituta v Wash- ingtonu. Poleg njega je naslikan Earl V. Shannon, pomožni ku- rator muzeja.

A. Panzini:

Sreča prihaja s plesom.

Moj oče je bil plemenit človek, edino viteškega križa ni imel. Bil je učitelj osnovne šole v vasi ob morju, ki je oživela med kopalisko dobo, drugače pa je bila ves čas mrtva. Stanovali smo v hišici, pred katero se je razprostiral vrtič, poln lepega cvetja. V prostih tre- notkih je moj oče obdeloval vrt in gojil cvetje. In najbolj je hrepe- nil po tem, kako bi si prištel do- volj denarja, da bi si kupil ta dom in vrt, a vse novce sem mu poje- del jaz. Ne da bi mu jih bil krad- el, temveč trošil sem, delal pa nič.

— Poglej samo, — je govoril moj oče, — buče in korenje se mi posreči odgojiti, tega nesrečnega sina pa ne morem. — Pristavil je še: — Nesrečna duša! Kaj boš počel v življenju? Učil ne tudi zemlje ne boš obdeloval. Mar te ni sram, da v svojem dvajsetem letu še nisi očetu na plečih! A kadar jaz umrem, kdo te bo hranil? Ko bi bil vsaj razbojnik, slepar, ker taki ljudje se dobro prebijajo skozi življenje, razen ako jih re- darji dobijo v pest. Ampak ti si vendar blag, ubogi moj negode!

Jaz sem skrušeno poslušal pro- povedi svojega vrlega očeta, za- tem pa sem krenil s pota kakor prej. Ko sem bil majhen, mi je bilo največje veselje spomlad, da splezam na dreve ter razdiram ptičja gnezda, jeseni pa, da se po- nmem na vrh vejpa ter jem smok- ve, slive, jabolka. Ko sem bil ne- koliko večji, sem dirkal na kolesu liki lastavka ali pa plaval po glo- bokem morju jako daleč, da se mi je jedva glava videla. Mati je bi- la prestrašena, meni pa se je zde- lo, kakor da grem preko morja na konce sveta. Kaj mi je bilo mar, da nič ne delam! Moj oče je govoril mami: — Ko bi ga pojed- li morskii psi! — O meni so pravili da sem lep, a moja mati ni hotela tega izprevideti. Bila je sveta že- na, postavljena svetu za vzgled.

Čitala je pobožne knjige. Govori- la je: — Pomislite, tega sina sem precej po krstu posvetila Gospo- du! — Vidi se, da ga ni maral vze- ti, — je govoril oče. — Vzameva ga z apokoro svojih grehov, — je dodala moja mati, — da ga ne bi vzel vrag.

In nekoč je jadvica vsa potra- kljnila: — Tega otroka je obsed- el sam hudič!

Vedeti je namreč, da so poleti pričeli prihajati na morsko obalo tudi tuji, taki ljudje, ki umejo vse jezike; zgradili so leseno bar- ko s kavarno in majhnim orke- strom, in tu se je plesalo v meseči- ni. Tedaj me je prešinila strast za ples in hotel sem biti udvorljiv ka- kor inozemci. Toliko da sem zve- čer ponjil zaloga, pa sem pobeg- nil ter odhitel v kolibo plesat. Naučil sem se mahoma vseh plesov in sicer brez učitelja, kadar pa sem rajal, so me začeli vsi gledati. — No, ali veš, kaj je ples? — mi je govorila mati. — Ko bi imel o- či za gledanje, sinko moj, bi videl, da imaš na plesu v eni roki da- mo, v drugi pa hudobnega duha. Dobra moja mati! Zamišljala si je ples še kot poskočnice ali ko- lo, kjer se žensko drži za roko, in ni ji moglo pasti niti na um, da nam je danes žensko telo pri plesu privito na prsi kot obliži.

Govorila mi je še, kakor se je navadila v knjigah svetnikov: — Na bal, sinko, prihajajo plesat vsi grehi. Koder je godba in rajanje, tam so ljudske zablode, propast žene, jok angelov in radost hudob- cev. Ah, sinko moj, ne morem te več prepoznati!

Naročil sem lasuljarju, naj mi napravi lasuljo, kakršna se sedaj nosi in ki se pri vrtenju odvarja nalik pahljači. Pri krojaču sem si dal pomeriti bele hlače, ki jih je na status pridrževal lep usnjat pas in očrtaval vitke boke.

— Pazi, kači je podoben, — je rekla moja mati.

Oblekel sem bil tak pletenec, ki ga Angleži zovejo "pull-over", zlato, zeleno in črno pisan.

Nekega dne pa sem dejal očetu in materi: — Hočete, da vam ne- kaj povem? Na Francosko grem služiti.

— Kako pojdeš na Francosko delat, ko pa še svojega rodnega jezika prav ne znaš!

Plakala sta, jaz pa sem odrinil.

DRAGE ZNAMKE

Pristanišče Port Fuad v Sue- kem kanalu je pred kratkim praz- novalo obletnico, odkar so mu nje- gov predniki položili temeljni ka- men. Domačini so obhajali sveča- nost z različnimi prireditvami. — Vseh prireditev poudarek pa je bil v tem, da so ob tej priložnosti prišle v promet jubilejne znamke. In znamke so dale povod za krva- ve konflikte.

Ze na predvečer svečanosti je prišlo do krvavih rabuk med pro- dajalci znamk in med trgovci, ki so hoteli zalogo pokupiti v filate- listične svrhe. V mnogih slučajih je merala posredovati policija. — Ko pa so prodajalci znamk nasle- dnji dan odprli svoje trgovine, so se burne scene izza prejšnjega več- čera ponovile. Trgovci so v par u- rah celo zalogo pokupili zase in jo odnesli na varno. Konkurencija je bila tako velika, da je uradna cen- ja jubilejnih znamk, ki je bila urad- no odoločena na pol egiptovskega funta, poskočila takoj na 15 do 18 funtov. Seveda bodo te znamke ko pridejo v široki svet, dvakrat do trikrat dražje.

Uboj na Raki.

Na praznik sv. Treh kraljev so se zbirali fantje pred večernica- mi pred Hrastnikovo gostilno ter čakali na pričetek cerkvenega o- pravila. Dva med njimi sta se o- stro sprla in naenkrat stekla na dvorišče sosednje hiše. Par trenot- kov nato je s krikom na pomoč prišel nazaj p. d. Kovačev, ves krvav. Kri mu je v curku brizga- la iz vrata. Nesrečne se je zgri- dil na tla ter ohnestvil. Vsaka po- moč je bila zaman. Imel je prece- zani obe glavni žili dovodnico in odvodnico. Ubijalec je zbežal, a so ga orožniki kmalu izsledili in od- dali sodišču. Med velikim razbur- jenjem ljudstva so se pričele po- poldanske večernice. Povod prepri- ta in uboja je baje ljubezenska zgodba.

Ubijalec je znan kot surovež, Kovačev fant pa je bil miren in dostojen človek.

DEDŠČINA GABY DESLYS

Dolgotrajni spor glede rodovni- ka slavne ljubice bivšega portugal- skega kralja Maunela bo zopet ob- novljen. Takoj po njeni smrti so se razširile vesti, da se imenuje Mamelova ljubica Hedvika Nav- ratil in da je rojena na Morav- skem. Ko pa se je zglasila pri pa- riškem sodišču neka Hipolit iz Pariza, in dokazala, da je bila slo- vita Gaby Deslys njena hči, je pri- padla milijonska dedščina njej in goverice o feškem poreklu kra- ljevske ljubice so utihnile.

Zdaj se je spor glede njenega porekla obnovil. Pojavile so se go- vorice, da je bila Mamelova lju- bica res Hedvika Navratil, samo da je bila doma iz Budimpešte, ne iz Moravske. Neka gospa Berkeso- va je vložila v Budimpešti pro- šnjo, naj uvede policija preiskavo proti Hipolitovi. Berkesova trdi, da je bila Gaby Deslys njena sestra in da je v nekem pismu izjavila, da zapušta vse svoje premoženje očetu Janu Navratilu iz Budimpe- šte. Gaby je začela baje svojo ka- riero v Budimpešti kot igralka Hedvika Nagrada. Kmalu je odpo- tovala v tujino in se ustavila v Pa- rizu. Ko so jo hoteli iz Pariza iz- gnati, se je domnila s Hipolitovo, da jo je ta adoptirala in ji preskr- bela dokumente na ime svoje ne- zakonske hčerke Gabrijele.

Storija bi bila sama na sebi ver- jetna, čudno je le to, da je Berke- sova tako dolgo molčala in da ni že prej zahtevala milijonsko ded- ščino svoje sestre, ko je ves svet govoril o tem.

Nesreča v Škofji Loki.

Dopodne je operater sokolske- ga kina, Jože Kavčič, v kleparski delavnici svojega očeta hotel po- rabiti kovino stare patrone pri ne- kem popraviljanju in jo je v to svrhu hotel prežagati. Pri tem mu je eksplodirala in mu na levi ro- ki odtrgala dva prsta, obraz pa ta- ko raznesarila, da je v nevarnosti oko. Ponesrečenca so odpeljali v bolnico v Ljubljano.

Zastopniki "Glas Naroda"

Zastopniki kateri so pooblašeni na- birati naročnine za dnevnik "Glas Naroda". Vsak zastopnik izda potrdilo za svo- to, katero je prejel. Zastopnike roka- kom toplo priporočamo.

Naročnina za "Glas Naroda" je: Za eno leto \$6.00; za pol leta \$3.00; za štiri mesece \$2.00; za četrt leta \$1.50. Naročnina za Evropo je \$7. za eno leto.

CALIFORNIA

Fontana, A. Hochevar. San Francisco, Jacob Lausin.

COLORADO

Denver, J. Schutte. Pueblo, Peter Culig. John Germ. Fr. Jaesch. A. Saftic. Salida, Louis Costello. Walsenburg, M. J. Bayuk.

INDIANA

Indianapolis, Frank Zupančič.

ILLINOIS

Aurora, J. Verbich. Chicago: Joseph Blish, J. Bevič, Mrs. F. Laurich. Cicero, J. Fabian. Joliet, A. Anzele, Mary Bambich, J. Zalete, John Kren, Joseph Hrovat. La Salle, J. Spellich. Mascoutah, Frank Augustin. North Chicago, Anton Kobal. Springfield, Matija Barborich. Summit, J. Horvath. Wankegan, Frank Petkovšek.

KANSAS

Franklin in okolico, Anton Seljak. Kansas City, Frank Zagar.

MARYLAND

Steyer, J. Černe. Kittimiller, Fr. Vodopivec.

MICHIGAN

Calumet, M. F. Kobe. Detroit, J. Barich, Ant. Juncich.

MINNESOTA

Chisholm, Frank Gouze. A. Paulan. Ely, Jos. J. Peshel. Eveleth, Louis Gouze. Gilbert, Louis Vessel. Hibbing, John Porše. Virginia, Frank Hrvatic.

MISSOURI

St. Louis, A. Nabrojo.

MONTANA

Klein, Gregor Zobec. Washoe, L. Champa.

NEBRASKA

Omaha, P. Broderick.

NEW YORK

Gerronda, Karl Sternbach. Hyde Park, Frank Zagar.

Kretanje parnikov - Shipping News

4. februarja: Aquitania, Cherbourg.
5. februarja: Paris, Havre.
9. februarja: Pres. Roosevelt, Cherbourg, Bre- men.
12. februarja: Olympic, Cherbourg; Bremen, Cher- bourg, Bremen.
17. februarja: De Grasse, Havre, Hamburg, Cher- bourg, Hamburg.
19. februarja: France, Havre; George Washing- ton, Cherbourg, Bremen.
21. februarja: Mauretania, Cherbourg.
22. februarja: Berlin, Cherbourg, Bremen.
23. februarja: Republic, Cherbourg, Bremen.
24. februarja: Westphalia, Hamburg.
26. februarja: Paris, Havre; Leviathan, Cher- bourg; Aquitania, Cherbourg.
1. marca: Martha Washington, Trst.
2. marca: Pres. Harding, Cherbourg, Bremen.
3. marca: Albert Ballin, Cherbourg, Ham- burg.
5. marca: Olympic, Cherbourg; Muenchen, Cherbourg, Bremen.
6. marca: Pres. Roosevelt, Cherbourg, Bre- men.

10. marca: Rochambeau, Havre; Thuringia, Hamburg.
12. marca: Berengaria, Cherbourg; France, Havre; Stuttgart, Cherbourg, Bre- men.
17. marca: Deutschland, Cherbourg, Hamburg.
18. marca: Aquitania, Cherbourg.
19. marca: Leviathan, Cherbourg; Bremen, Cherbourg, Bremen.
23. marca: Pres. Wilson, Trst. Columbus, Cherbourg, Bremen.
23. marca: La Savoie, Havre; George Wash- ington, Cherbourg, Bremen.
24. marca: Cleveland, Hamburg.
26. marca: Olympic, Cherbourg; Republic, Cherbourg, Bremen.
30. marca: Pres. Harding, Cherbourg, Bremen.
31. marca: Suffren, Havre; Hamburg, Cher- bourg; Hamburg; Berlin, Cherbourg, Bremen.
2. aprila: France, Havre — SKUPNI IZLET
14. maja: SKUPNI IZLET s parnikom PARIS
2. julija: SKUPNI IZLET z novim parnikom ILE DE FRANCE.

SAMO 6 DNI PREKO

z ogromnimi parniki na oto-
PARIS 5. feb.; 26. feb.
FRANCE 19. feb. — 12. marca
HAVRE — PARIŠKO PRISTANIŠČE

Kabine tretjega razreda s umivalniki in tekotko vodo za 2, 4, ali 6 oseb. Francoska kuhinja in plača.

French Line

19 STATE ST. NEW YORK
all lokalni agentje.

OHIO

Barberton, John Balant. Cleveland, Anton Bobek, Charles Karlinger, Louis Rudman, Anton Sim- cich, Math. Slapnik. Euclid, F. Bajt. Girard, Anton Nagode. Lorain, Louis Balant in J. Kumše. Niles, Frank Kozoršek. Warren, Mrs. F. Rachar. Youngstown, Anton Kikelj.

OREGON

Oregon City, J. Koblar.

PENNSYLVANIA

Ambridge, Frank Jakše. Bessemer, Louis Hribar. Braddock, J. A. Gerin. Broughton, Anton Ipaev. Claridge, Fr. Tushar, A. Jerina. Conemaugh, J. Brezovec, J. Pike. V. Rovansk. Export, G. Previč, Louis Supančič, A. Skerlj. Forest City, Math. Kamin. Farrell, Jerry Okorn. Imperial, Val. Peterel. Greensburg, Frank Novak. Homer City in okolico, Frank Fa- renchack. Irwin, Mike Paushek. Johnstown, John Polanc, Martin Ko- roshetz. Krayon, Ant. Tauželj. Luzerne, Anton Osolnik. Manor, Fr. Demshar. Meadow Lands, J. Koprivšek. Midway, John Zust. Moon Run, Fr. Machek in Fr. Pod- milšek.

Pittsburgh, Z. Jakše, Ig. Magister, Vinc. Arh in U. Jakobich, J. Gerin, J. Pogarar. Reading, J. Demshar. Reading, J. Pezdirc. Steelton, A. Hren. Unity Sta. in okolico, J. Skerlj, Fr. Schirfer. West Newton, Joseph Jovan. Willcock, J. Peterel.

UTAH

Helper, Fr. Krebs.

WISCONSIN

Milwaukee, Joseph Tratnik in Jos. Koren.

Racine in okolico, Frank Jelenc. Sheboygan, John Zorman. West Allis, Frank Skok.

WYOMING

Rock Springs, Louis Taucher. Diamondville, A. Z. Arko.

POTOVALNI ZASTOPNIKI

M. Pogorelec, J. Černe.

Prav vsakdo -

kdor kaj išče; kdor kaj ponuja; kdor kaj ku- puje; kdor kaj prod- ja; prav vsakdo prizna- va, da imajo čudovit uspeh —

MALI OGLASI

"Glas Naroda".

ONIM, KI HOČEJO POSTATI DRŽAVLJANI.

Foreign Language Information Service v New Yorku je izdala priručno knjižico, ki je namenje- na onim, kateri žele postati ame- riški državljani. Knjižica je pisa- na v lahko razumljivi angleščini ter vsebuje nakratko vse podatke o državljanstvu. Stane 25 centov. V zalogi jo ima knjižarna Glas Naroda, 82 Cortlandt Street, New York City.

Kako se potuje v

stari kraj in nazaj

v Ameriko.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da je pou- čen o potnih listih, prtljaji in dru- gih stvareh. Valed naše dolgoletne izkušnje Vam mi zamoremo dati najboljša pojasnila in priporočila, vedno le prvovrstne brsoparnike.

Tudi nedržavljanl zamrejo po- toovati v stari kraj, toda preskrbeti si morajo dovoljenje ali permit is Washington, bodisi za eno leto ali 6 mesecev in se mora delati pro- šnjo vsaj en mesec pred odpotva- njem in to naravnost v Washing- ton, D. C. na generalnega namis- skega komisarja.

Glasom odredbe, ki je stopila v veljavo 31. julija, 1926 se nikomur več ne pošlje permit po pošti, am- pak za mora iti iskati vsak posilec osebno, bodisi v najbližnji naselni- škii urad ali pa ga dobi v New Yo- ku pred odpotovanjem, kakor kedo v prošnji zaprosi. Kdor potuje ven brez dovoljenja, potuje na svojo lastno odgovornost.

Kako dobiti svojce iz starega kraja.

Kdor želi dobiti sorodnike ali svoje iz starega kraja, naj nam prej piše za pojasnila. Iz Jugosla- vije bo pripuščeni v tem letu 670 priselencev, toda polovica te kvote je določena za ameriške držav- ljane, ki žele dobiti em-tarife in otroke od 18. do 21. leta in pa sa poljedelske delavce.

Ameriški državljani pa samorejo dobiti emtazne in otroke do 18. le- ta brez da bi bili šteti v kvoto, po- trebno pa je delati prošnjo v Wash- ington.

Predno podvsamete kak korak, pišite nam.

FRANK SAKSER
STATE BANK
82 CORTLANDT ST., NEW YORK

Pozor čitatelji.

Opozorite trgovce in obrtniki, pri katerih kupujete ali naročate in ste z njih postrežbo zadovoljni, da oglasu- jejo v listu "Glas Na- roda". S tem boste vstregli vsem.

Uprava "Glas Naroda".

ADVERTISE in GLAS NARODA